

Opvoeden doe je samen

Een onderzoek naar de wenselijkheid van een bijeenkomst over opvoeden op de basisschool.

Naam: Marloes Mulder

Studentnummer: 2170611

Leerroute: Remedial Teacher

Begeleider: Anneke Wösten

Studiejaar: 2010 / 2011

Samenvatting

Dit onderzoek richt zich op de verschillende manieren van opvoeden. Mijn vraag was, welke opvoedstijlen zijn er en welk gedrag van een kind kan daaruit voortvloeien. De theorie vertelt dat er drie opvoedstijlen zijn, wel te verstaan:

- de autoritaire opvoedingsstijl
- de permissieve opvoedingsstijl
- de ondersteunende of autoritatieve opvoedingsstijl

Bij deze drie opvoedstijlen is het gedrag van ouders naar het kind toe verschillend. Ook kan het gedrag van het kind bij deze drie opvoedstijlen verschillend zijn. Het blijkt dat ouders hun kind opvoeden vanuit hun eigen opvoed verleden. Iedere ouder heeft een eigen werkmodel. Dit werkmodel is afhankelijk van hoe de ouder vroeger zelf is opgevoed.

Het is belangrijk dat ouders sensitief ofwel gevoelig naar hun kind toe reageren. Dit is voor ouders niet altijd mogelijk. Door een psychische stoornis, handicap of verslaving. Op deze manier kan het voor komen dat kinderen niet veilig hechten. Toch zijn het niet alleen de ouders die van invloed zijn op de manier van opvoeden ook de kindfactoren spelen een grote rol. Bij vroeggeboorte, een lange periode in een couveuse of veel medische problemen kan het moeilijk zijn voor ouders om sensitief te reageren. Ook het temperament van het kind speelt een grote rol. Is het een vriendelijk kind dan is het als ouder makkelijker om sensitief te reageren dan wanneer het kind onvoorspelbaar en grimmig gedrag vertoont.

Sommige ouders zitten met de handen in het haar over de opvoeding van het kind, zij zouden graag hulp ontvangen. Dit kan via verschillende wegen op zowel internationaal, nationaal en regionaal niveau. Via het internet, boeken of cursussen.

De theorie staat in verband met het praktijk onderzoek. Het onderzoek heeft zich gericht op de ouders van O.B.S. De Barkentijn. Er is uitgezocht welke opvoedstijl de ouders als voorkeur geven. Daarnaast is er gekeken naar de manier van informatie ontvangen over de opvoeding van het eigen kind.

Als laatste is gekeken welke invloed, een informatiebijeenkomst, over opvoeding voor ouders, kan hebben op het gedrag van het kind op school en thuis.

Uit het praktijkonderzoek is gebleken dat alle ouders die mee gewerkt hebben aan het onderzoek de voorkeur geven aan een ondersteunende of autoritatieve opvoedstijl. Daarnaast geven ouders de voorkeur voor het krijgen van informatie, over de opvoeding van hun eigen kind, via de leerkracht of via het internet. Er is weinig interesse voor een opvoedcursus.

Ook is er gekeken of er invloed is geweest op het gedrag van kinderen op school en thuis. De ouders die bij de informatiebijeenkomst zijn geweest hebben tips uitgeprobeerd. Eén ouder heeft aangegeven een klein verschil in het gedrag van het kind te hebben waargenomen.

Op school konden de leerkrachten geen verschil ervaren in het gedrag. Dit is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de periode van uitproberen door de ouder en het navragen bij de leerkracht te kort is geweest. Was dit een langere periode geweest na het uitproberen van de opvoedtip dan had er wel degelijk een klein verschil in het gedrag opgemerkt kunnen worden.

De ouders waren zeer enthousiast over de bijeenkomst die is georganiseerd. De ouders die hebben deelgenomen hebben aangegeven interesse te hebben in meerdere van deze bijeenkomsten. Het is als zeer prettig ervaren dat ouders ervaringen met elkaar konden uitwisselen.

Daarom is het voor scholen zeker de moeite waard om bijeenkomsten over het opvoeden van kinderen te organiseren voor ouders en door leerkrachten. Ouders geven aan graag tips van de leerkracht te krijgen over het opvoeden van hun kind. Door het organiseren van bijeenkomsten over de opvoeding zal het de band tussen leerkracht en ouder versterken. Er zal een partnerschap ontstaan tussen leerkracht en ouder, die ten goede van het kind zal komen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	Blz 2 t/m 3
Inhoudsopgave	Blz 4
Inleiding	Blz 5
Hoofdstuk 1 Aanleiding en probleemstelling	Blz 6 t/m 8
Hoofdstuk 2 Theoretische onderbouwing	Blz 9 t/m 19
Hoofdstuk 3 Onderzoeksmethodologie	Blz 20 t/m 31
Hoofdstuk 4 Data analyse en resultaten	Blz 32 t/m 37
Hoofdstuk 5 Conclusies	Blz 38 t/m 40
Hoofdstuk 6 Evaluatie onderzoek	Blz 41 t/m 44
Literatuurlijst	Blz 45

Inleiding

Mijn naam is Marloes Mulder en ben 21 jaar. Na het afronden van de Pabo was ik van mening dat ik nog niet voldoende kennis tot mij had kunnen nemen om goed onderwijs aan leerlingen in Nederland te bieden. Daarom heb ik gekozen om mijn kennis te vergroten via een HBO-master. Om deze master met goed gevolg af te kunnen leggen is het de bedoeling dat er een meesterstuk geschreven wordt. Het onderwerp voor dit meesterstuk hebben wij zelf mogen bepalen. Op deze manier spreekt het meer aan om er mee aan de slag te gaan.

Dit meesterstuk zal gaan over de interesse voor informatiebijeenkomsten over opvoeding op de basisschool. Het onderzoek zal worden uitgevoerd op O.B.S. De Barkentijn Deze school loopt tegen een aantal probleem aan die te maken hebben met het maken van huiswerk voor de oudere kinderen. Of dat sommige kinderen zichzelf nog niet kunnen aankleden. Bij mij ontstond de indruk dat een aantal kinderen, wanneer zij gestimuleerd zouden worden, wel tot de uitvoering van deze taken zouden komen. Die stimulans kan voor een deel op school gegeven worden, maar in dit onderzoek wil ik mij richten op het effect van een stimulans in het gezin van de kinderen. De stimulans wil ik geven door een informatiebijeenkomst over opvoeding te organiseren. In die bijeenkomst geef ik concrete tips aan ouders om hun kinderen meer te stimuleren.

Uit dit onderzoek hoop ik te kunnen concluderen dat een informatiebijeenkomst over opvoeden voor ouders als nuttig ervaren wordt en dat ouders aan de slag kunnen met tips. Voor mijzelf hoop ik dat mijn gedachten bevestigd of weerlegd worden. Zodat ik op een andere manier naar opvoeders en hun kinderen kan kijken.

Hoofdstuk 1

Aanleiding en probleemstelling

De reden van dit onderzoek, zijn eigenlijk de gebeurtenissen bij mijn vriendin thuis. Zij is een stuk ouder dan dat ik ben en heeft twee kinderen. Een jongen van 6, genaamd M. en een meisje van 9 jaar oud genaamd J. M. kan op school makkelijk mee komen en heeft goede resultaten. J. daarentegen vindt het niet zo makkelijk op school. De leerkrachten twijfelden bij J. of zij misschien dyslexie had. Er is een onderzoek ingesteld. J. heeft de verklaring dyslexie gekregen. Echter is J. geen zware dyslect. Moeder vindt nu dat het werk dat J. mee naar huis krijgt veel te moeilijk is voor haar en te veel voor iemand met dyslexie. Wanneer moeder samen met J. aan de slag gaat om woorden te leren of om extra te lezen, bevestigt het kind dat het te moeilijk is en wil zij niet aan de slag. Ik heb een keer de situatie bekeken, bij het oefenen van een woorddictée maakte zij veel fouten bij de ouders. Ik vond dat de ouders makkelijk toegaven aan het gedrag van het kind en de confrontatie of strijd niet aangingen om wel goed en geconcentreerd te leren. Na het oefenen heb ik J. apart genomen en zijn wij samen de woorden gaan oefenen. J. schreef de woorden achterelkaar op, met een enkele fout. Tijdens het oefenen heb ik uitgelegd waarom dit moest en verteld dat J. goed haar best moest doen en goed moest luisteren.

Persoonlijk denk ik dat het een tekortkoming in de opvoeding is voor het kind wanneer de ouders -in mijn ogen- zo toegeeflijk zijn. Hierdoor komt het leren in gevaar en zijn de resultaten niet optimaal. Ik denk daarom dus dat de opvoedstijl van ouders grote invloed heeft op de leerprestaties van het kind. Wanneer een ouder consequent is en het kind laat doen wat de ouder zegt, de prestaties hoger zullen zijn. De algemene manier van opvoeden zal terug te zien kunnen zijn in de werkhouding van een leerling. Weet de leerling dat de ouders thuis de taak uiteindelijk overnemen, zal de leerling op school afwachtend zijn. De leerling zal een afwachtende houding aannemen en wachten totdat de leerkracht de taak misschien overneemt. Ik vraag mij af, of de gedachte die ik heb over 'hoe opvoeden moet' klopt met wat men zegt in de literatuur en vanuit voorbeelden van de praktijk.

Veel ouders vinden het lastig om hun kind op tijd naar bed te krijgen of hun kind het huiswerk te laten maken. Ik kan daar met mijn meesterstuk niet direct een verandering in brengen. Ik hoop wel te kunnen helpen een verandering in gang te zetten. Na het doen van mijn onderzoek kan ik bijvoorbeeld een informatiebijeenkomst organiseren voor ouders. Ik zal de ouders vragen om zelf concrete vragen te formuleren waarmee we tijdens de bijeenkomst aan de slag zullen gaan. Ik zal daarbij inbreng hebben vanuit de theorie en hen ondersteunen bij het komen tot mogelijke oplossingen. Daarnaast wil ik inventariseren welke opvoedstijl de voorkeur heeft van ouders.

Mijn hoofdvraag voor het onderzoek luidt:

- Welke invloed heeft de opvoedstijl van ouders op de leerprestaties van de kinderen?

Hierbij heb ik de volgende deelvragen geformuleerd:

- Welke opvoedstijlen bestaan er volgens de theorie?
- Wat is volgens de theorie de invloed van de betreffende opvoedstijl op het gedrag van kinderen?
- Welke opvoedstijl wordt er volgens de literatuur als meest ideaal ervaren?
- Als ik kijk naar de ouders op O.B.S. De Barkentijn, voor welke opvoedstijl hebben de meeste ouders dan de voorkeur?

De ouders moeten het uiteindelijk zelf doen. Voor mijzelf zal dit onderzoek waarschijnlijk een objectiever beeld geven van mogelijke opvoedingsstijlen en daarmee wellicht over mogelijke ouders die een opvoedstijl lijken te hebben die ik niet gekozen zou hebben. Dit vind ik erg belangrijk want een professionele onderwijzer probeert zoveel mogelijk vooroordelen over bepaalde ouders en kinderen te minimaliseren. Het is namelijk zo dat de gedachten die je over een kind hebt altijd uit zullen komen. Omdat je hier naar gaat handelen. Ik hoop dus dat ik met de resultaten van mijn onderzoek een verandering bij mijzelf te weeg kan brengen.

Ik ben zelf heel nieuwsgierig naar de uitkomst van dit onderzoek. Ik vraag mij af of de resultaten mijn vermoeden bevestigen. Persoonlijk denk ik namelijk dat de resultaten van kinderen die vrij 'los' worden gelaten en waarvan de ouders weinig druk

uitoefenen lager zullen zijn dan die van kinderen met ouders die de opvoeding strenger aanpakken en consequenter zijn.

Hoofdstuk 2

Theoretische onderbouwing

Van Beemen stelt in haar boek 'Ontwikkelingspsychologie' dat de invloed van ouders op het gedrag van kinderen driedig is. Ten eerste reageren ouders op gedrag door dit goed te keuren of te corrigeren. Ten tweede geven ouders feedback, steun en stellen regels waar kinderen zich aan horen te houden. Ten derde geven de ouders een model af aan hun kind. Met andere woorden zij geven een voorbeeld. Wanneer ouders agressief gedrag vertonen dan is de kans zeer groot dat de kinderen ook dit agressieve gedrag gaan laten zien. Kinderen nemen hun voorbeeld over. Ook zorgen ouders voor een opvoedingsomgeving. Deze omgeving stimuleert of beperkt de specifieke ontwikkeling van het kind. Wordt er thuis veel gelezen, doen ouders aan sport of trekken ze op vrije dagen de natuur in (Beemen, 2006)

Iedere opvoeder moet het opvoeden leren. Elke opvoeder heeft een eigen individuele opvoedingsstijl waarmee hij het kind benadert.

Baumrind heeft in 1967 onderzoek gedaan naar de opvoedstijlen van ouders en het mogelijke effect op de kinderen. Op basis van haar onderzoek werden er drie opvoedstijlen onderscheiden:

- de autoritaire opvoedstijl
- de permissieve opvoedstijl
- de ondersteunende opvoedingsstijl

Ik zal de drie verschillende opvoedingsstijlen nader verklaren.

§ 2.1.1 De autoritaire opvoedingsstijl

Deze groep ouders kenmerkt zich door grote controle op het kind. Er worden strenge regels gehanteerd en eisen respect en grote gehoorzaamheid. De ouders dwongen dit regelmatig af door fysieke straf of dreigen. Er zijn grote gezagsverhoudingen en de invloed van het kind op het opvoedingsproces is minimaal (Beemen, 2006).

§ 2.1.2 Permissieve opvoedingsstijl

Bij deze groep ouders is er zeer weinig controle. Er worden weinig eisen gesteld, regels ontbreken en op naleving ervan wordt niet toegezien. Het kind kan veel zelf

beslissen. Naar bed gaan, het eten of televisie kijken wordt door het kind bepaald. De kinderen bepalen veel van de opvoeding zelf (Beemen, 2006).

§ 2.1.3 Autoritatieve of ondersteunende opvoedingsstijl

De laatste groep ouders heeft ook een grote controle op het kind maar pakt dit heel anders aan. Er wordt op een rationele manier duidelijk gemaakt wat er verwacht wordt. Hierbij wordt veel meer beloning en waardering toegepast in plaats van straffen. De kinderen krijgen veel meer de kans om hun mening te geven en de ouders stimuleren het uitwisselen van meningen (Beemen, 2006).

Baumrind constateerde dat er een samenhang is tussen de gedragskenmerken van kinderen en de opvoedingsstijlen van ouders.

De kinderen worden als volgt omschreven:

- Ruziezoekende en prikkelbare kinderen, kunnen kinderen zijn van autoritaire opvoeders.
- Agressieve en impulsieve kinderen, kunnen kinderen zijn van permissieve opvoeders.
- Vriendelijke, opgewekte, actieve en coöperatieve kinderen, kunnen kinderen zijn van de autoritatieve of ondersteunende opvoeder (Beemen, 2006)

Het is natuurlijk niet zo dat alle kinderen op deze manier reageren op de manier van opvoeden van hun ouders. Het betreffende gedrag van de kinderen werd echter wel regelmatig bij de betreffende opvoedingsstijl geconstateerd.

Ook bleek dat de opvoedingsstijl van invloed was op het functioneren van de basisschoolleerling. In een volgend onderzoek door Baumrind in 1971 bleek, dat kinderen van acht tot negen jaar, van een ondersteunende opvoeder het hoogst scoorden op sociale en cognitieve vaardigheden.

De kinderen van permissieve ouders scoorden het laagst. En de groep kinderen van autoritaire ouders scoorden daar tussenin (Beemen, 2006)

Concluderend uit dit onderzoek kan ik zeggen dat het belangrijk is dat de opvoeder grenzen stelt en waarnodig corrigeert. Ook is het belangrijk dat het uitoefenen van gezag op redelijke gronden gebeurt. Er worden grenzen gesteld maar ook de redelijkheid hiervan wordt aangegeven.

Het blijkt dat de manier van opvoeden te maken heeft met het opvoedingsverleden van de ouders. Ofwel de manier van opvoeden is afhankelijk van de manier waarop de ouders zelf zijn opgevoed. Van IJzendoorn heeft in 1991 onderzoek gedaan naar de overdracht van opvoedingspatronen van generatie op generatie. Ouders moesten op hun verleden terugkijken. Hieruit concludeerde hij: *“Elke ouder vormt op basis van jeugdervaringen een werkmodel waarin het opvoedingsverleden een plaats krijgt.”* (Beemen, 2006, p138)

§ 2.2 De rol van de ouders en het kind bij de opvoeding

Mary Ainsworth zegt dat sensitiviteit van opvoeders de grootste factor is voor een goed gehecht kind. Zijn opvoeders in staat om signalen van het kind op te merken en hier op de juiste manier op te reageren? Door de wijze van reageren vormt de opvoeder een gevoel van vertrouwen, toegankelijkheid en bereikbaarheid.

Er zijn drie type gehechte kinderen. Mary Ainsworth spreekt van A, B en C type kinderen. Deze indeling gebruik ik ook in dit stuk. De A-type kinderen, deze kinderen vertonen angstig vermijdend gedrag. Er is weinig reactie op het vertrek van de opvoeder en het spel is vluchtig en oppervlakkig.

De B-type kinderen noem je veilig gehecht. Hierbij is een evenwicht tussen exploratie en gehechtheidsgedrag. In de aanwezigheid van de opvoeder komen zij tot spel maar er ontstaat onrust als de opvoeder de ruimte verlaat.

Als laatste de C-type kinderen deze noemt Ainsworth afwerend gehecht of ambivalent gehecht. Hierbij is er haast geen exploratie en slaat het gedrag door naar de gehechtheidskant. Het kind reageert heel heftig op de scheidingsperiode.

Bij de bovengenoemde type kinderen hoort ook een bepaald gedrag van de opvoeder.

B-type kinderen hebben vaak ouders die sensitief reageren op signalen van het kind. Er is grote afstemming op het kind.

A-type kinderen hebben vaak ouders die vooral afwijzend in hun gedrag tegen hun kind zijn. Er is afwijzing in fysiek contact en ouders reageren snel geïrriteerd wanneer het kind huilt.

C-type kinderen hebben volgens Ainsworth vaak ouders die grillig en onvoorspelbaar reageren. De ouders zijn vaak onbereikbaar voor het kind als het hen juist nodig heeft.

§ 2.2.1 Het werkmodel van ouders

Nu we weten dat gehechtheid en sensitiviteit zo belangrijk is zou ik graag willen dat alle ouders een goede gehechtheid kunnen opbouwen met hun kind en sensitief kunnen reageren. Toch is dit helaas niet het geval. Sensitiviteit wordt soms beperkt. Dit kan zijn door een psychische stoornis, een verstandelijke handicap of een verslaving aan drank of drugs. Ook speelt het opvoedingsverleden van ouders een belangrijke rol.

Ondersteunende opvoeders of sensitieve opvoeders beschikken over een veilig werkmodel. Deze ouders zijn zich goed bewust van hun opvoedingsverleden en kunnen er ook goed afstand van nemen.

Ouders met een vermijdend werkmodel beschrijven hun opvoedingsverleden op een oppervlakkige manier. Als er naar precieze voorbeelden wordt gevraagd kunnen zij zich niets herinneren. Ouders met een vermijdend werkmodel lijken zichzelf geen toegang te geven tot het opvoedingsverleden.

Dan zijn er ook nog de ouders met een verstrikt werkmodel. Deze ouders zijn nog steeds mentaal geraakt door hun opvoedingsverleden. Als zij moeten terugblikken op de jeugd roept dit vaak acute boosheid of teleurstelling op.

§ 2.2.2 De kindfactoren

Het zijn niet alleen de ouders die belangrijk zijn bij het opvoeden ook de kindfactoren zijn van groot belang.

Er zijn enkele kindfactoren die het de opvoeders soms uiterst moeilijk maken sensitief op het kind te reageren.

Bijvoorbeeld bij vroeggeboorte, een lange periode in de couveuse of bij baby's die om andere redenen medische zorg nodig hebben. Ook zintuiglijke handicaps bij een kind stellen hoge eisen aan de sensitiviteit van de ouder.

Het temperament van een kind kan van invloed zijn op de sensitiviteit van ouders. Bij een baby met een rustig en makkelijk temperament is het makkelijker sensitief te reageren dan op een baby met grillig en ongewenst gedrag. Bij deze laatste neigen ouders er vaak toe om naar nieuwe oplossingen te zoeken. De oplossingen worden vaak voor korte tijd geprobeerd. Deze korte periode van oplossingen kan leiden tot overprikkeling in plaats van de gewenste rust. Daarom is het beter een gekozen

aanpak voor langere tijd vol te houden en consequent toe te passen. Het wijzigen van een ingesleten gedragspatroon heeft namelijk tijd nodig en vraagt om geduld.

Het is dus erg belangrijk dat de ouders een positief opvoedingsverleden hebben. Op deze manier zijn zij in staat om hun eigen kinderen op een gedegen manier op te voeden. Alle opvoeders lopen wel eens tegen problemen aan of ontvangen tips. Waar kunnen zij die dan vinden? Hoe zit dat in Rotterdam?

§ 2.3 Hulp bij de opvoeding (Internationaal, nationaal en lokaal)

Iedere ouder zit volgens mij wel eens met de handen in het haar. Je weet op dat moment even niet meer hoe je het allemaal het beste aan kunt pakken. Een tip of goede raad zou dan erg fijn zijn. Sommige ouders zoeken die bij vrienden, bij familie of misschien bij de juf of meester. Anderen vinden het prettiger om iets te lezen.

Internationaal is The Super Nanny erg bekend. Zij heeft het televisieprogramma Eerste Hulp Bij Opvoeden. Hierin worden gezinnen getoond die met hun handen in het haar zitten. The Super Nanny, vindt het erg belangrijk dat er discipline in het gezin is en dat ouders met elkaar samenwerken. Ook geeft Super Nanny aan dat het belangrijk is kinderen te belonen. Volgens haar moet dit op een positieve manier gebeuren. Wel vindt zij het van groot belang dat onacceptabel gedrag van kinderen wordt gestraft. The Nanny geeft tips en wel overwogen straffen. Op de site van The Super Nanny, staan verschillende categorieën waarmee ouders problemen kunnen ervaren. Hierin staan een groot aantal artikelen met voorbeelden en tips. Het televisieprogramma is waarschijnlijk zo'n groot succes omdat zeer veel ouders onzeker zijn. Via een televisieprogramma kunnen ouders makkelijk tips en voorbeelden krijgen over problemen binnen de opvoeding.

(<http://www.supernanny.co.uk/>) *geraadpleegd op 26-02-2011*

Naast de internationale benadering van de hulp bij opvoeden wordt er ook nationaal veel aandacht aan opvoeden besteed. Er zijn veel verschillende tijdschriften en websites waar ouders tips vandaan kunnen halen of vragen kunnen stellen.

Zo is er het tijdschrift 'J/M' dat maandelijks voor ouders verschijnt. Dit tijdschrift richt zich op ouders van kinderen tussen de 4 en 12 jaar. Het staat vol met artikelen over opvoeden, het ouderschap, onderwijs en de gezondheid van kinderen. Er worden

veel herkenbare verhalen in beschreven en er staan veel praktische tips in. Naast het tijdschrift is er ook de internetsite waar ouders vragen kunnen stellen en artikelen kunnen lezen. Tevens biedt 'J/M' de mogelijkheid om deel te nemen aan diverse cursussen. Deze cursussen richten zich vooral op het positief opvoeden van een kind. (<http://www.jmouders.nl/>) *geraadpleegd op 27-02-2011*

Ook in Rotterdam kunnen ouders met vragen betreft opvoeding bij verschillende instanties terecht. Op de Barkentijn zijn alle leerkrachten bereid om ouders tips en adviezen te geven omtrent het opvoeden van hun kind. Ouders moeten dan wel zelf komen met vragen.

De gemeente Rotterdam kent het bureau MEE. Dit is een bureau voor mensen met een beperking op alle levensgebieden. Hier kunnen ook mensen met een lichamelijke handicap terecht. Ook ouders die niet met een beperking te maken hebben kunnen hier terecht met vragen omtrent de opvoeding en eventuele ondersteuning daarbij. Ook kunnen ouders hier hulp krijgen bij de opvoeding. Ouders kunnen zich opgeven voor gespreks- of trainingsgroepen. Deze cursussen gaan over verschillende vraagstukken omtrent opvoeding en ondersteuning daarbij. Zo wordt er een cursus 'Opvoeden zo' aangeboden en een cursus 'Omgaan met uw eigen agressie'. Dit bureau richt zich vooral op de ouders. (<http://www.meerrotterdamrijnmond.nl/>) *geraadpleegd op 07-03-2011*

Een bureau dat zich zowel op ouders als op kinderen en als op leerkrachten richt is het Flexus Jongeren Plein. Bij Flexus werken meer dan 800 professionals die graag tips aan ouders, leerkrachten en jongeren zelf geven. Naast deze brede benadering kijken zij niet alleen naar het gezin maar ook naar de wijk en de school. Op welke manier zij deze facetten kunnen benaderen om eventuele problemen te voorkomen of te verminderen. Flexus biedt zowel een luisterend oor als een helpende hand. Flexus biedt tevens ook cursussen en trainingen aan. Niet alleen voor de ouders maar ook voor kinderen. Bijvoorbeeld een cursus hoe kinderen om kunnen gaan met de echtscheiding van hun ouders. Voor ouders zijn er cursussen als: 'Omgaan met pubers', 'Peuter in zicht' en 'Tegendraads'. (<http://www.flexusjeugdplein.nl/>) *geraadpleegd op 07-03-2011*

Dan bestaat er in Rotterdam ook nog het RON. Dit staat voor Rotterdams Ouder Netwerk. Dit netwerk bestaat uit 150 ouders allen met verschillende deskundigheden en achtergronden. Alle ouders komen uit de gemeente Rotterdam maar uit verschillende wijken. Het ouder netwerk geeft niet alleen adviezen aan ouders maar ook aan besturen of jongerenorganisaties. Ouders vinden op internet een lijst met allerlei veel gestelde vragen. Ouders kunnen een vraag stellen via de mail of telefonisch contact opnemen met een werknemer. Daarnaast is er ook een forum waarop ouders met elkaar situaties kunnen delen en tips kunnen uitwisselen. (<http://www.rotterdamsoudernetwerk.nl>) *geraadpleegd op 07-03-2011*

§ 2.4 Wat is belangrijk bij opvoeden van kinderen?

De meeste literatuur zegt dat kinderen regels en structuur nodig hebben. Regels en structuur geven duidelijkheid en daardoor voor het kind ook veiligheid. Wanneer de opvoeder structuur aan wil brengen in het leven dan moet er aan de volgende drie dingen gedacht worden:

- structuur in de omgeving
- structuur in het taalgebruik
- structuur in het gezinsleven

Structuur in de omgeving wil zeggen dat de omgeving is opgeruimd, dat al het speelgoed een vaste plek heeft en dat activiteiten op een vaste plek gebeuren. Met structuur in het taalgebruik wordt bedoeld dat je het taalgebruik aanpast aan het niveau van het kind. Voor jonge kinderen betekent dit duidelijke en korte zinnen aanbieden. Eén opdracht per keer aanbieden.

Als laatste hebben we structuur in het gezinsleven. Hiermee wordt bedoeld dat bepaalde activiteiten op hetzelfde tijdstip op de dag plaatsvinden.

<http://www.steunpuntadhd.nl/adhd-in-het-gezin/opvoeden-moetkan-je-leren/regels-en-structuur> (geraadpleegd op 27-12-2010)

§ 2.5 Ouders, opvoeding en school

§ 2.5.1 Ouders

Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van kinderen. Het onderwijs wordt als mede opvoeder gezien. Maar thuis blijkt het er vaak anders aan toe te gaan dan op school. Dat het er thuis anders aan toe gaat dan op school is logisch. Op school is het een groep van 25 kinderen bij elkaar. Sommige kinderen die thuis als 'lastig' ervaren worden kunnen in een groep zich 'gewoon' gedragen. In de groep doen ze zo omdat iedereen zich zo gedraagt.

Tegenwoordig geven ouders, landelijk, steeds vaker aan dat opvoeden moeilijk is. Daarentegen hebben de leerkrachten vaak veel kritiek op de manier van opvoeden van ouders. Veel leraren zeggen dat ouders niet goed opvoeden en dat zij daar last van hebben in het geven van onderwijs. Er moet steeds meer tijd gestoken worden in de opvoedende taak waardoor er steeds minder tijd is voor de onderwijstaak.

Ouders vinden vaak dat de school te weinig aandacht besteed aan de leerling als individu en de gedragsproblemen binnen de school. Beide partijen geven elkaar de schuld. Daarom is het heel belangrijk dat de school en de ouders van elkaar weten hoe zij omgaan met de opvoeding en hierover met elkaar in contact komen (Onderwijsraad, 2005).

§ 2.5.2 School

Loggem (2002) concludeert dat het thuismilieu de voorwaarden schept voor het leren op school, dat de schoolprestaties samenhangen met de manier waarop er thuis naar leren wordt gekeken. Maar aan de andere kant bekijken de scholen het in hun eigen voordeel. Wanneer een leerling het goed doet op school, goede sociale vaardigheden en goede prestaties dan doet de school alsof dat te danken is aan de school. Als een kind faalt, uitvalt of afhaakt dan ligt het verwijt bij de ouders (Loggem e.a., 2002).

§ 2.5.3 Samenspel tussen ouders en school

In de jaren vijftig was er een duidelijke scheiding tussen school en thuis. Er was een strikte scheiding in de taakverdeling. Het opdoen van kennis en vaardigheden was de exclusieve taak van de school, de opvoedingstaak was de verantwoording van de ouders. De laatste decennia zijn gezin en school meer met elkaar verweven geraakt.

Zo is er een verband dat falen en slagen op school afhangt van de aard van in het gezin aanwezige culturele kapitaal. Wanneer opvoeders in staat zijn voor hun kinderen de start in en de gang door het onderwijs te bespoedigen, dan dragen zijn hiermee bij aan verbetering van onderwijsprestaties.

Vanuit dit oogpunt zijn er verschillende middelen ontwikkeld die op het gezin gericht zijn om vermindering van verschillen in leerprestaties als doel hebben. Deze middelen zijn vooral gericht op het informele leren en het onderwijsondersteunende klimaat in het gezin. Ouders worden hierbij vooral benaderd als instrument om de cognitieve en schoolse ontwikkeling van hun kinderen te bevorderen (Loggem e.a., 2002)

§ 2.6 Het gezin nu

De gezinnen zijn tegenwoordig kleiner en welvarender geworden. De traditionele rolverdeling tussen man en vrouw is vervangen voor een meer evenredige verdeling van zorg en werk. Zowel mannen als vrouwen werken nu en zorgen voor de opvoeding en het huishouden. Dit was vroeger wel anders. Vaders verdienden het geld en de vrouwen stonden thuis achter het aanrecht en zorgden voor de kinderen. Het moderne gezin is gedemocratiseerd. Machtsverschillen zijn kleiner geworden, zowel tussen ouders onderling als tussen ouders en kinderen. Er is meer ruimte gekomen voor het uiten van gevoelens.

Het onderhandelingsgezin lijkt in de westerse landen min of meer de standaard te zijn geworden. Er wordt met ouders en kinderen onderhandeld over het nemen van bepaalde beslissingen (Onderwijsraad, 2005).

Een leraar van het Stedelijke Dalton Lyceum zegt het volgende over de onderhandelingscultuur:

‘Je hebt (op deze school) niet zozeer te maken met meer onfatsoenlijke kinderen, maar wel met meer prinsjes en prinsesjes. Kinderen die bijzonder gewenst zijn, met drukke ouders en veel vrijheid thuis, die gewend zijn in het middelpunt van de belangstelling te staan. Leerlingen zijn mondiger, willen serieus genomen worden, zijn ongeduldiger en vragen meer aandacht. Deze leerlingen gaan ervan uit dat alles onderhandelbaar is en vergeten dat ze respect moeten verdienen.’ (CED groep, 2005)

§ 2.7 Opvoeding en inclusief onderwijs

In de volgende paragraaf wordt duidelijk wat inclusief onderwijs is en hoe er in Nederland gewerkt wordt aan inclusief onderwijs.

§ 2.7.1 Wat is inclusief onderwijs?

Het tijdschrift voor inclusief onderwijs zegt dat we tegenwoordig in het onderwijs een steeds grotere tendens tot inclusie zien. Dit is de tegenhanger van buitensluiten of exclusie. Voorheen werden kinderen met een speciale onderwijsbehoefte naar speciale scholen gestuurd. Tegenwoordig is dat veel minder. Het ministerie van OC&W ondersteunt deze tendens en legt de scholen de zorgplicht op. Dit is de plicht van scholen om kinderen gepaste zorg te bieden.

Veel scholen in Nederland vinden dat leerlingen zich moeten aanpassen aan het leerprogramma. Lukt dit niet dan moet het kind naar een speciale school.

In Amerika zijn er geen speciale scholen. Hier zitten alle kinderen bij elkaar in de klas. Ook de kinderen met een beperking. Hier wordt het onderwijsprogramma aangepast op alle kinderen. Er is dus sprake van inclusief onderwijs. Uit ervaringen in het buitenland blijkt dat inclusief onderwijs zowel kinderen met als kinderen zonder beperking ten goede komt. Kinderen met een beperking kunnen zich optrekken aan de 'gezonde' kinderen. Kinderen zonder een beperking leren omgaan met kinderen met een beperking. Er wordt lesgegeven op verschillende niveaus en alle kinderen profiteren hiervan.

§ 2.7.2 Inclusief onderwijs in Nederland

In Nederland kennen wij het project Weer Samen Naar School (WSNS). Dit project heeft als doel de kinderen die extra zorg en begeleiding nodig hebben binnen de reguliere basisschool te houden. Het gaat hier om kinderen die moeite hebben met leren of gedragsproblemen hebben. Na uitgebreide observatie en toetsing kan men vaststellen dat deze kinderen recht hebben op extra hulp en begeleiding, of op een plaats binnen het speciaal onderwijs.

De basisscholen krijgen extra geld en hulpmiddelen om kinderen passend onderwijs en passende zorg te bieden. Daarnaast is er een intensieve samenwerking tussen basisscholen en speciaal onderwijs scholen om de zorg op een zo'n hoog mogelijk niveau te brengen. Deze aanpak zorgt er voor dat kinderen met speciale behoeften zo optimaal mogelijk kunnen presteren binnen de reguliere basisschool.

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/vragen-en-antwoorden/wat-is-het-project-weer-samen-naar-school-wsns.html> (geraadpleegd op 20-02-2011)

Belangrijk hierbij is het dat de ouders kiezen naar welke school hun kind gaat. Zij kunnen kiezen voor de buurtschool waar hun kind met vriendjes naar school kan. Deze school krijgt in het geval van gediagnosticeerde leer- en of gedragsproblemen extra gelden om het kind te begeleiden. De ouders kunnen er ook voor kiezen om hun kind naar het speciaal onderwijs te laten gaan. De extra financiering uit zich hier in kleinere klassen en in verschillende vormen van extra specialistische begeleiding zoals logopedie, fysiotherapie of bijvoorbeeld speltherapie.

De keuzes die ouders maken (in overleg met de school waar hun kind naar toe gaat) is vaak een moeilijke keuze. Hierbij staat centraal of de zorg die het kind nodig heeft geboden kan worden, de vertrouwdheid van de school in de eigen wijk en bijvoorbeeld of een kind zich prettig en veilig voelt op de basisschool.

Hoofdstuk 3

Onderzoeksmethodologie

De kennis die ik heb opgedaan in de literatuurstudie in hoofdstuk 2 wil ik gebruiken om een opvoedbijeenkomst te organiseren op school. Door het op school te houden hoop ik het voor ouders laagdrempeliger te maken een opvoedbijeenkomst bij te wonen. Daarom zou ik op mijn huidige werkplek een bijeenkomst willen organiseren waarin tips worden verstrekt aan ouders over opvoeden. Deze tips worden vanuit verschillende bronnen gegeven. Bijvoorbeeld: literatuur, professionals, andere opvoedcursussen en leerkrachten maar ook vanuit de ouders zelf. Graag wil ik weten of er interesse is in een informatiebijeenkomst met het onderwerp 'Ruim je troep op, eet je bord leeg en maak je huiswerk!'. Daarnaast wil ik weten of ouders een effect ervaren op de situatie thuis na het bijwonen van de informatiebijeenkomst. Zijn er onderling tips uitgewisseld die ouders hebben kunnen gebruiken in hun eigen opvoedingssituatie?

Ik hoop dat deze informatiebijeenkomst ook bijdraagt aan een kleine verandering in het gedrag van de leerlingen op school. Bijvoorbeeld; het kind is actiever bij de les betrokken of het kind komt uitgerust op school.

Hiermee kom ik tot het volgende doel IN mijn onderzoek:

- Draagt een informatiebijeenkomst, over opvoeden, bij aan een mogelijke verandering in het gedrag van een kind?

Daarbij zijn de deelvragen:

- Op welke manier ontvangen ouders het liefst informatie over de opvoeding?
- Welke tip over de opvoeding wordt als nuttig ervaren?
- Met welke tips gaan de ouders aan de slag?
- Merken de ouders veranderingen in het gedrag?
- Merken leerkrachten veranderingen in het gedrag?

Ik zal in alle klassen een vragenlijst uitgeven. Deze vragenlijst zal door de ouders ingevuld worden. De lijst stelt vragen over de opvoeding. Hoe wordt er opgevoed en tegen welke problemen lopen ouders aan. De vragenlijst wordt volledig anoniem ingevuld en retour gegeven aan de leerkracht van de zoon of dochter.

Bij de vragenlijst zit een inleidende brief. In die brief vertel ik kort wie ik ben en waar ik onderzoek naar doe. Ook vertel ik dat alle informatie volledig anoniem ingevuld wordt en dat de uitslag niet bindend zal zijn. De tips die gegeven worden, worden verwerkt in de informatiebijeenkomst. Tegelijk presenteer ik op een aantrekkelijke en laagdrempelige manier de informatiebijeenkomst.

Het eerste gedeelte van de vragenlijst zal zich richten op de opvoedstijl. Ik ben namelijk erg benieuwd wat voor een opvoedstijl de meeste ouders hebben op De Barkentijn locatie Hoensbroeksingel. De vragenlijst is gemaakt door hoogleraar dr. Aad van Londen en is te vinden op de volgende site:

<http://www.fss.uu.nl/ped/ped2/libelle.html> . Deze vragenlijst is zeer laagdrempelig omdat de voorbeelden duidelijk zijn en ouders hier zich snel in kunnen vinden. Niet alleen omdat de voorbeelden duidelijk zijn maar ook omdat deze lijst geschreven is voor een uitgave van de Libelle. De manier van vragen stellen is dus aangepast op de groep die de vragenlijst zal lezen.

Wanneer ik alle vragenlijsten terug heb, zal ik de gegeven antwoorden invullen op deze internetsite. Ik turf dan de opvoedstijlen. De opvoedstijlen die behandeld worden door deze vragenlijst zijn dezelfde zoals beschreven in § 2.1.

Het tweede gedeelte zal de ouder vragen naar mogelijke opvoedproblemen. Waar loopt de ouder tegenaan? Hierbij krijgt de ouder een keuze uit verschillende mogelijkheden bijvoorbeeld: naar bed gaan, aankleden, eten, huiswerk maken. De ouder maakt een keus waar hij tegenaan loopt en beschrijft wat hij/zij daarin moeilijk vindt.

Vervolgens krijgt de ouder een keuzemogelijkheid om aan te geven wat er voor deze ouder in de opvoeding vloeiend verloopt. Hierbij zijn de dezelfde keuzemogelijkheden als eerder genoemd. Vervolgens geeft de ouder aan hoe het komt dat er hier geen problemen in ervaren worden. Daarnaast geeft de ouder ook een tip op dit vlak.

Als de vragenlijsten ingeleverd zijn zal ik turven welke moeilijkheden er het vaakst voorkomen. Ook welke onderdelen er juist heel vaak goed gaan. De tips bundel ik per probleem. Dus voor ieder mogelijk probleem komt er een lijstje met tips.

Ook ga ik kijken hoe het Centrum voor Jeugd en Gezin bij mij in de buurt informatiebijeenkomsten organiseert. Ik zal zelf de avond 'Praten met je kind' bijwonen in maart. Op deze manier kan ik zien hoe het CJG informatiebijeenkomsten aanpakt. Hier kan ik goede punten uithalen voor mijn eigen bijeenkomst.

Na de informatiebijeenkomst zal ik nog een korte evaluatie door ouders laten invullen. Welke tips spraken de ouders het meest aan? Op welke manier ontvangen de ouders het liefst tips omtrent de opvoeding. Is dat via de literatuur, de televisie, via een professional of via de leerkracht. Deze evaluatie gebeurt aan het einde van de informatiebijeenkomst ook weer geheel anoniem en schriftelijk. De ouders schrijven zelf op hoe zij de bijeenkomst vonden. En zij geven aan op welke manier zij het liefst informatie verkrijgen over de opvoeding. Dit laatste zal ik ook weer turven.

De evaluatie van de informatie bijeenkomst wordt ingevuld met behulp van een vijf-punts schaal. Waarin 5 staat voor zeer positief en 1 staat voor zeer negatief.

2 weken na het houden van de informatiebijeenkomst zullen de ouders die aanwezig zijn geweest een mail ontvangen met daarin een laatste korte vragenlijst. De vragenlijst vraagt naar welke tips ouders de afgelopen tijd hebben toegepast en of zij verandering zien in het gedrag van het kind. Daarnaast wil ik ook weten wat de verandering is.

Het meetinstrument

Ruim je troep op, eet je bord leeg en maak je huiswerk!

Iedere ouder zou willen dat hun kind altijd doet wat er van hem of haar gevraagd wordt. Toch is dat niet altijd het geval. Maar wat is nu DE manier om het kind wel te laten doen wat u van hem vraagt? Denk aan het opruimen van de kamer, huiswerk maken, het bord leeg eten of op tijd naar bed gaan.

Mijn naam is Marloes Mulder leerkracht van groep 4A. Naast mijn baan als leerkracht volg ik een opleiding tot Remedial Teacher. Zowel door de opleiding als de ervaringen hier op school merk ik dat het goed gaat met kinderen als school en ouders samen werken aan de opvoeding. Hoe pakken ouders de opvoeding van hun kind aan, wat gaat er goed en waar zouden ouders graag hulp bij willen.

Om hier meer duidelijkheid over te krijgen vraag ik u de bijgevoegde vragenlijst volledig **anoniem** in te vullen. Op deze manier kan ik meer duidelijkheid krijgen over de manier van opvoeden op De Barkentijn en waar ouders tegenaan lopen.

Met de informatie die volledig **anoniem** blijft zal ik voor u als ouder een informatiebijeenkomst organiseren. Hierin worden tips over opvoeden uitgewisseld vanuit de literatuur, de leerkracht maar ook vanuit u zelf! U kunt in gesprek gaan met andere ouders en tips aan elkaar uitwisselen.

- Het eerste gedeelte van de vragenlijst richt zich op de manier van opvoeden.
- Het tweede gedeelte vraagt naar moeilijkheden in de opvoeding waar u als ouder tegenaan loopt. Maar natuurlijk ben ik zeer benieuwd naar de dingen die goed gaan. En wat doet u om dit zo goed te laten verlopen.
- Als laatste geeft u aan of u interesse heeft in een informatiebijeenkomst waarin u met andere ouders informatie kunt uitwisselen over de opvoeding.

De ingevulde vragenlijsten kunnen uiterlijk bij de leerkracht van uw zoon of dochter worden ingeleverd of in de brievenbus bij de ingang van de school.

Met het invullen van de vragenlijst helpt u mij bij het goed en volledig afronden van de opleiding tot Remedial Teacher. Daarnaast zullen de gegeven antwoorden een groot deel van de invulling bepalen voor de informatiebijeenkomst voor u als ouders.

Mocht u vragen hebben over de vragenlijst dan kunt u deze altijd aan mij stellen. Ik ben op maandag en vrijdag op school aanwezig in groep 4A.

Alvast bedankt voor uw medewerking.

Marloes Mulder

Vragenlijst 1

Lees steeds eerst de vraag en omcirkel dan het antwoord dat het meest bij u past.

Vraag 1

Uw kind komt huilend thuis met een grote schaafwond op de knie en een gat in de broek die net nieuw is.

- A U troost uw zoon of dochter en plakt een pleister op de knie.
- B U geeft uw kind straf voor de kapotte broek.
- C U bent het meest bezorgd over de knie.

Vraag 2

U vindt het belangrijk dat uw kind wat aan sport gaat doen.

- A U zoekt een geschikte club voor uw kind uit en maakt het lid.
- B U bespreekt dit met uw kind en probeert hem enthousiast te maken voor een sport.
- C U bespreekt het, maar laat het aan uw kind over of het aan sport gaat doen.

Vraag 3

Uw kind heeft zijn kamer nog niet opgeruimd, terwijl dat afgesproken was.

- A U gaat praten met uw kind om erachter te komen waarom het de kamer nog niet heeft opgeruimd.
- B U wijst uw kind op de afspraak en vraagt wanneer hij van plan is het nu te doen.
- C U maakt uw kind duidelijk dat het direct de kamer moet opruimen.

Vraag 4

Uw kind klaagt dat geen enkel vriendje of vriendinnetje wil komen spelen.

- A U zegt dat uw zoon of dochter zelf moet gaan spelen.
- B U gaat met hem of haar samen spelen.
- C U praat erover en probeert samen oplossingen te bedenken.

Vraag 5

Uw zoon of dochter kan een bibliotheekboek van school niet vinden.

- A U zal het kind stimuleren om het boek zelf te vinden en helpen als dit nodig is.
- B U laat het kind net zo lang zoeken tot het boek gevonden is.
- C U gaat het boek zelf zoeken.

Vraag 6

Uw zoon of dochter komt al voor de derde keer huilend thuis, omdat het op school wordt geplaagd.

- A U troost het kind en gaat samen iets leuks doen.
- B U luistert naar en praat met het kind om er achter te komen hoe het kind kan worden geholpen.
- C U zegt tegen het kind dat het ervoor moet zorgen dat het niet meer geplaagd wordt.

Vraag 7

Uw zoon of dochter springt op een nieuwe bank.

- A U ziet dat uw kind graag wil springen, dus u koopt een trampoline.
- B U geeft uw kind straf.
- C U maakt uw kind heel duidelijk dat u niet wilt dat het op de bank springt.

Vraag 8

Uw kind is teleurgesteld over een onvoldoende voor een proefwerk op school.

- A U laat het kind het proefwerk twee keer overschrijven.
- B U geeft het kind als troost iets lekkers en gaat samen iets leuks doen.
- C U bekijkt met het kind wat er de volgende keer anders kan zodat er een grotere kans is op een beter cijfer.

Vraag 9

U bent aan het praten met een kennis en uw kind vraagt steeds tussendoor uw aandacht.

- A U laat uw kind duidelijk merken dat u met een ander praat en u blijft met die ander praten.

- B U onderbreekt uw gesprek om eerst even met uw kind te praten.
- C U geeft uw kind een tik.

Vraag 10

Uw zoon of dochter protesteert elke avond wanneer het naar bed moet.

- A U zegt tegen hem of haar: bedtijd is bedtijd, zo is het nu eenmaal.
- B U praat erover en zal er na overleg in toestemmen dat het voortaan een half uur later naar bed mag.
- C U laat uw kind nog even opblijven.

<http://www.fss.uu.nl/ped/ped2/libelle.html> geraadpleegd 10-03-2011

Lees de vraag rustig door en kruis het antwoord aan dat het beste bij u past. Geef in eigen woorden aan waar u tegenaan loopt.

Bij ons thuis is dit lastig:

- 0 naar bed gaan
- 0 avondeten opeten
- 0 huiswerk maken
- 0 tandenpoetsen
- 0 kamer opruimen
- 0 zelf aankleden
- 0 anders namelijk:.....

Hier loop ik met de eerder gekozen moeilijkheid tegenaan:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lees de vraag rustig door en kruis het antwoord aan dat het beste bij u past. Geef in eigen woorden aan hoe het komt dat u met dat punt geen moeilijkheden ervaart.

Bij ons thuis verloopt dit goed:

- 0 naar bed gaan
- 0 avondeten opeten
- 0 huiswerk maken
- 0 tandenpoetsen
- 0 kamer opruimen
- 0 zelf aankleden
- 0 anders namelijk:.....

Ik heb hier geen moeilijkheden mee omdat:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kunt u nu voor het punt dat bij u thuis goed verloopt een tip geven. Wat werkt, om uw kind zo ver te krijgen?

Dit is mijn tip:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Komt u ook naar de informatiebijeenkomst op woensdagochtend
..... om 9.00uur?**

- 0 Ja
- 0 Nee

Hartelijk dank voor het invullen van de vragenlijst. Hiermee helpt u mij bij het afronden van mijn opleiding tot Remedial Teacher.

Marloes Mulder
leerkracht groep 4A

Vragenlijst 2

Hoe heeft u deze bijeenkomst ervaren?

Geef dit aan op een schaal van 1 tot 5.

1 staat voor zeer negatief en 5 voor zeer positief.

De informatie was duidelijk?

1) 0 2) 0 3) 0 4) 0 5) 0

Ik heb iets gehad aan de informatie?

1) 0 2) 0 3) 0 4) 0 5) 0

De spreker was duidelijk te verstaan?

1) 0 2) 0 3) 0 4) 0 5) 0

De duur van de bijeenkomst was goed?

1) 0 2) 0 3) 0 4) 0 5) 0

Is er iets besproken waarmee u thuis aan de slag kunt?

Zeer onwaarschijnlijk 1) 0 2) 0 3) 0 4) 0 5) 0 zeer waarschijnlijk

Ik ontvang het liefst informatie, over de opvoeding van mijn kind, via:

- 0 Boeken
- 0 Vrienden
- 0 Familie
- 0 Leerkracht
- 0 Internet
- 0 TV- programma
- 0 Opvoed cursus
- 0 Ervaringen van andere ouders
- 0 Anders nl:
-

Dit wil ik nog even kwijt:

.....

.....

.....

.....

.....

Vragenlijst 3

Lees eerste de vraag rustig door en geef daarna in uw eigen woorden antwoord.

Terugkijkend op de informatie bijeenkomst 'Ruim je troep op, eet je bord leeg en maak je huiswerk!' zijn er dan tips die u thuis heeft toegepast?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zoja, welke tip heeft u thuis toegepast?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Heeft u door het toepassen van de tip een (kleine) verandering ervaren bij uw zoon of dochter?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zoja, wat voor verandering heeft u waargenomen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bedankt voor het invullen van de laatste vragenlijst. Op deze manier kan ik mijn opleiding tot Remedial Teacher goed afronden.

Marloes Mulder

Hoofdstuk 4

Data analyse en resultaten

In dit hoofdstuk zal ik vanuit de theoriestudie en het praktijk onderzoek antwoord geven op de onderzoeksvragen.

Mijn hoofdvraag is:

- Welke invloed heeft de opvoedingsstijl van ouders op de leerprestaties van de kinderen?

Hierbij heb ik de volgende deelvragen geformuleerd:

- Welke opvoedingsstijlen bestaan er volgens de theorie?
- Wat is volgens de theorie de invloed van de betreffende opvoedingsstijl op het gedrag van kinderen?
- Welke opvoedingsstijl wordt er volgens de literatuur als meest ideaal ervaren?
- Als ik kijk naar de ouders op O.B.S. De Barkentijn, voor welke opvoedingsstijl hebben de meeste ouders dan de voorkeur?

Deelvraag 1 tot en met 3 zijn beantwoord in hoofdstuk 2 de theoretische onderbouwing. De laatste deelvraag kan ik beantwoorden met behulp van de volgende grafieken.

Grafiek 1 laat zien hoeveel vragenlijsten er zijn uitgegeven en hoeveel daarvan ingevuld retour zijn gekomen.

Grafiek 2 laat zien waar ouders moeite mee hebben in de opvoeding van hun kind.

Grafiek 3 laat zien waar ouders geen moeite mee ervaren in de opvoeding van hun kind.

Grafiek 1 tot en met 3 zijn gevormd aan de hand van de geretourneerde vragenlijsten uit de eerste en tweede uitgave. De eerste uitgave is meegegeven aan alle oudste leerlingen van O.B.S. De Barkentijn locatie Hoensbroeksingel. De eerste uitgave moest op woensdag 6 april jongstleden geretourneerd zijn. De tweede uitgave een week later. Op woensdag 11 april.

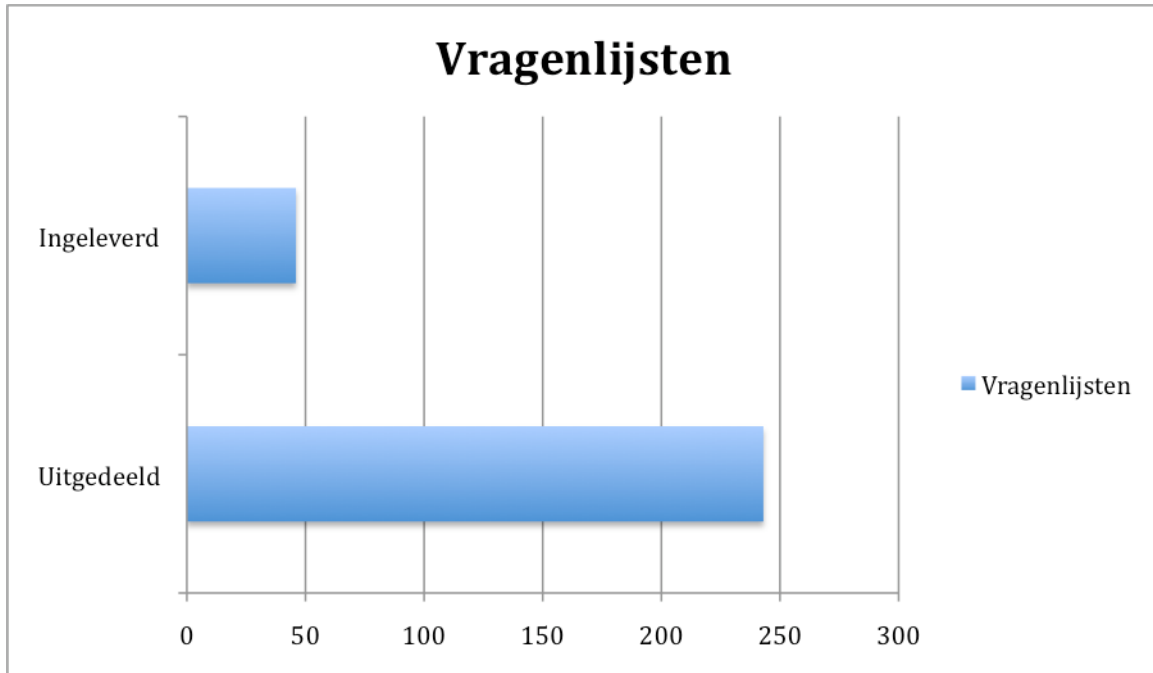
De gegevens geclusterd van de twee uitgegeven vragenlijsten geven het volgende resultaat.

Grafiek 1 laat de respons van ouders zien. Het totaal aantal uitgedeelde vragenlijsten

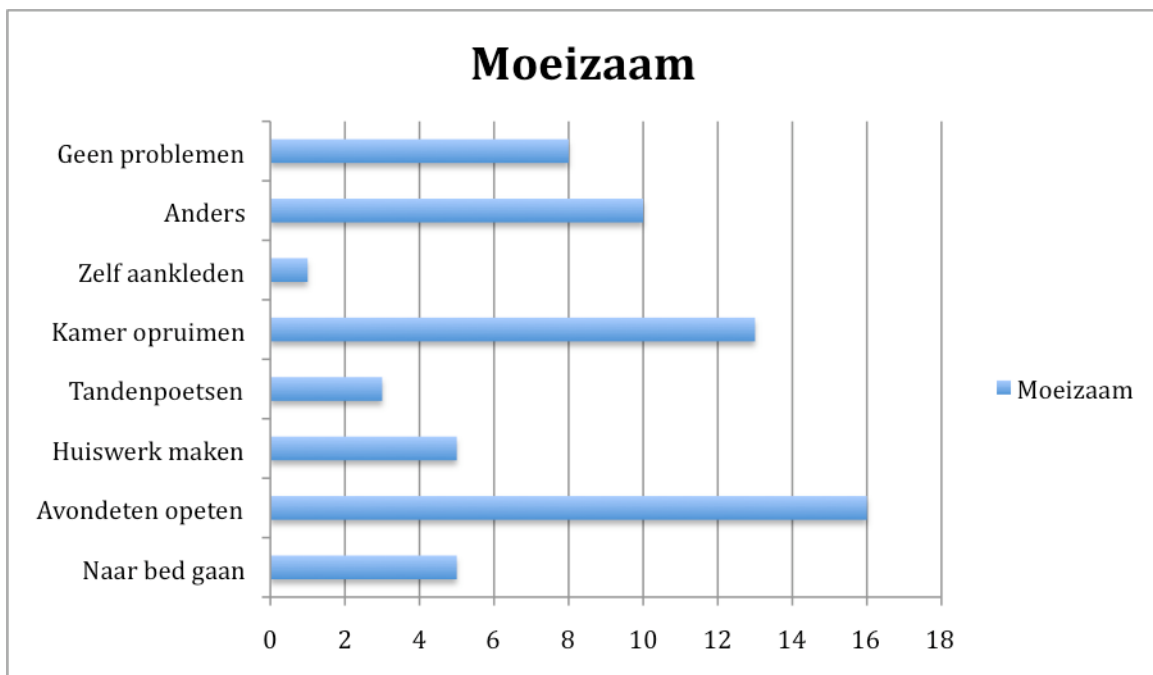
tegenover het totaal aantal ingeleverde lijsten.

Grafiek 2 geeft een overzicht van de moeilijkheden waar ouders gedurende opvoeding mee kampen.

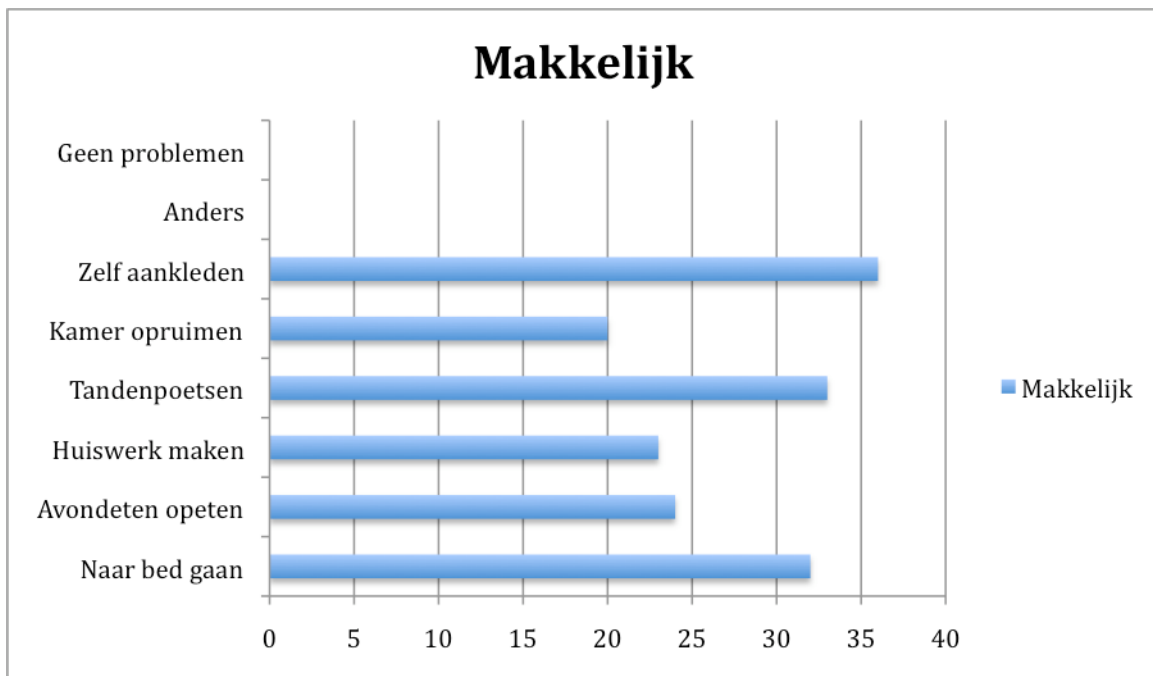
Grafiek 3 laat zien welke punten er in de opvoeding makkelijk verlopen.

Grafiek 1

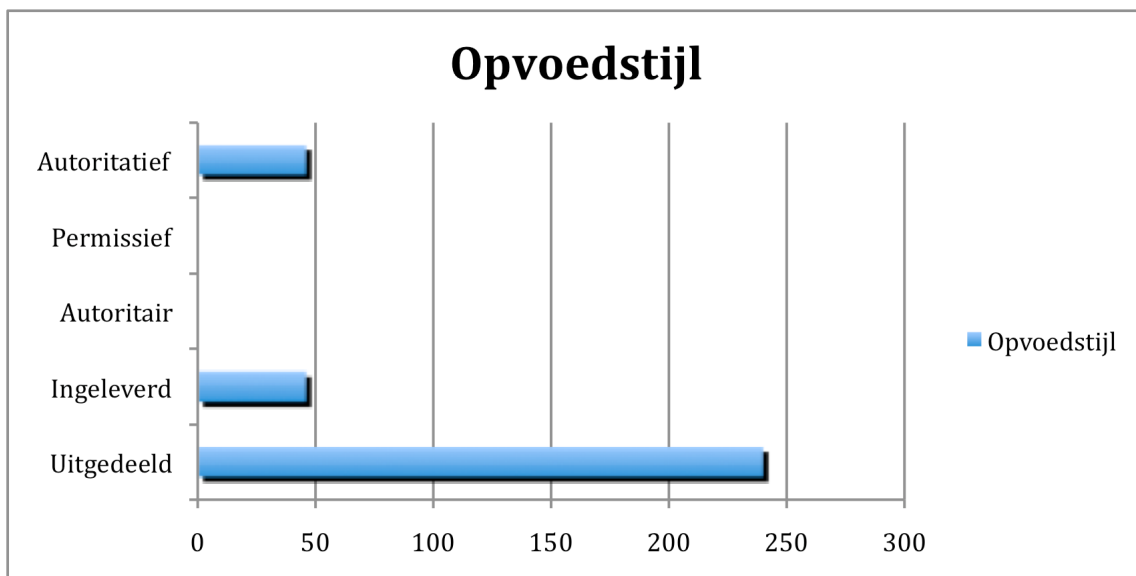
Grafiek 2

Grafiek 3

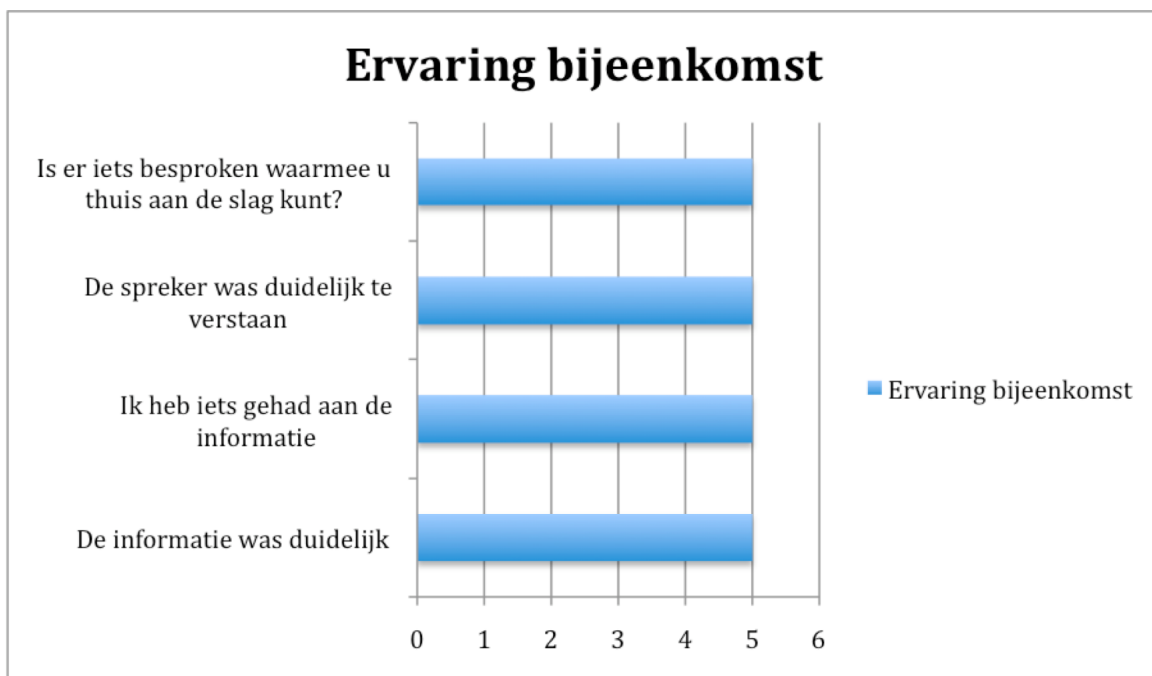
Grafiek 4 laat een weergave zien van de opvoedstijl, van de ouders op O.B.S. De Barkentijn, locatie Hoensbroeksingel.

Alle ouders, die de vragenlijst hebben ingevuld, geven de voorkeur voor een autoritatieve opvoedstijl.

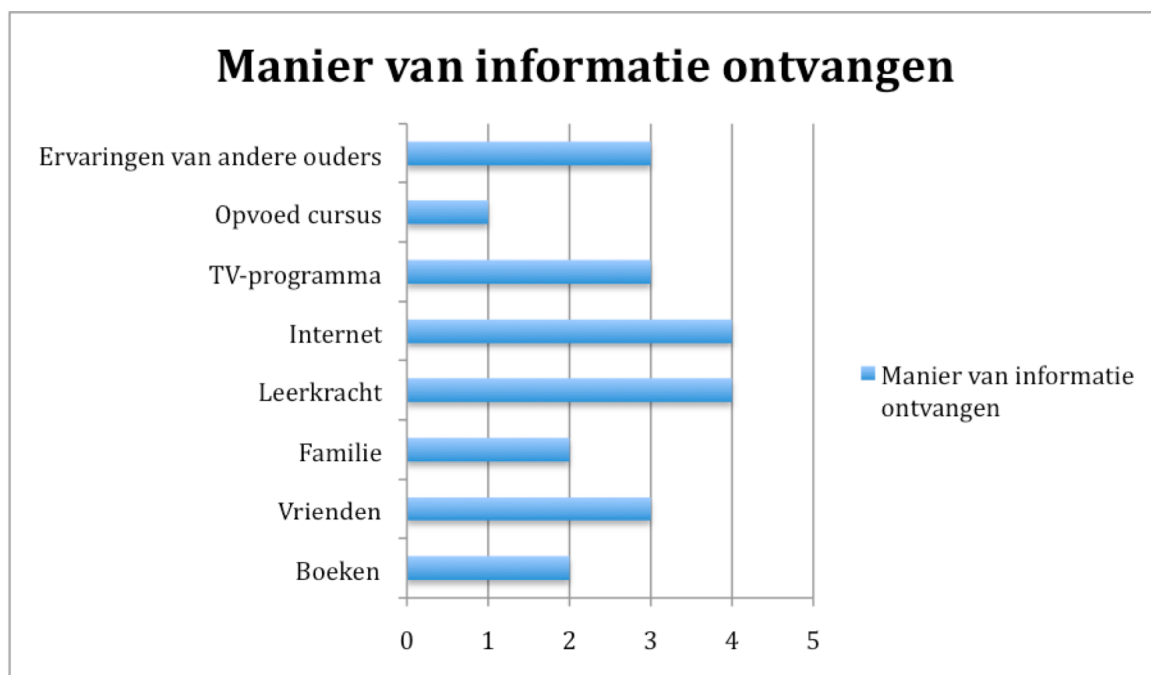
Grafiek 4

Na afloop van de informatiebijeenkomst heb ik een korte evaluatie door ouders laten invullen. Deze vroeg vooral naar de bijeenkomst in het bijzonder. De onderzoeksvraag in het onderzoek richtte zich, op de manier van informatie verstrekking over de opvoeding. Hoe zouden ouders het liefst geïnformeerd willen worden over de opvoeding van hun eigen kind. In grafiek 5 wordt de bijeenkomst beoordeeld. 5 staat voor zeer positief en 1 voor zeer negatief. Hiervoor heb ik de gemiddelde score genomen van de 5 ingevulde evaluaties.

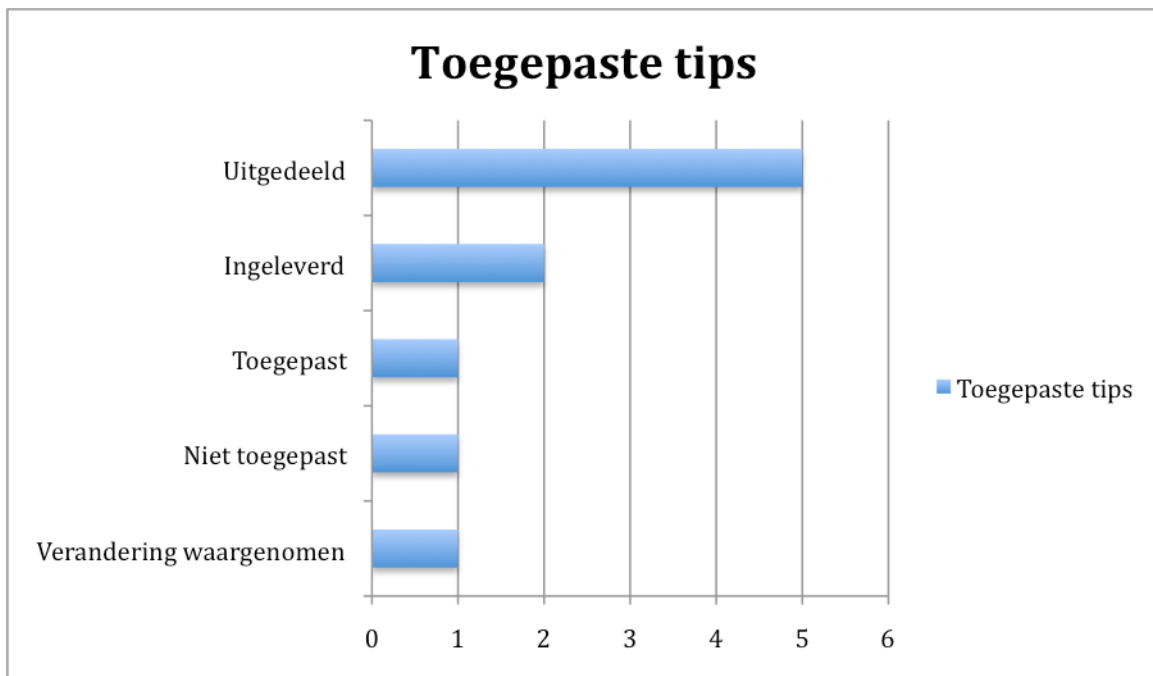
Grafiek 5

Grafiek 6, laat zien waar ouders het liefst tips vandaan halen over de opvoeding van hun kind.

Grafiek 6

Van de ouders die de bijeenkomst hebben bijgewoond hebben twee ouders het formulier ingeleverd. Eén van deze ouders heeft daadwerkelijk iets toegepast wat tijdens de bijeenkomst is besproken en heeft ook een verandering waargenomen. De andere ouder gaf aan de informatie uit de bijeenkomst niet te hebben toegepast. Grafiek 7 laat dit zien.

Grafiek 7

Er is navraag gedaan bij de leerkracht van het kind waarvan de ouder heeft ingevuld tips te hebben toegepast en een kleine verandering in het gedrag te hebben waargenomen.

De leerkracht constateerde dat er nog geen verandering zichtbaar was in het gedrag van de leerling gedurende de lestijd.

Hoofdstuk 5

Conclusies

In dit hoofdstuk zal ik de onderzoeksresultaten met elkaar in verband brengen en mogelijke conclusies trekken.

Uit grafiek 4 van hoofdstuk 4 kunnen we opmaken dat alle ouders die de vragenlijst hebben ingevuld kiezen voor een autoritatieve opvoedstijl. Dat betekent dus dat alle ouders, volgens de literatuur, voor de meest gunstige manier van opvoeden kiezen. Dat zou dus kunnen betekenen dat deze ouders geen problemen ervaren bij de opvoeding. Echter blijkt uit het onderzoek dat een groot deel van de ouders aangeeft moeite te ervaren in de opvoeding. Slechts acht ouders geven aan geen problemen te ervaren. De problemen worden vooral ervaren bij het opeten van het avondeten. Veel kinderen lusten een hoop niet of eten heel weinig.

Het is niet mogelijk om een onderzoek te vinden waarin staat hoe de opvoedstijlen over de ouders in Nederland zijn verdeeld. Persoonlijk lijkt het mij heel sterk dat alle ouders op O.B.S. De Barkentijn een autoritatieve opvoedstijl hebben. Ik denk dat er ook ouders zijn geweest die de vragenlijst zeer sociaal wenselijk hebben ingevuld. Dit kan dus van invloed zijn op de resultaten omtrent de opvoedstijl.

Na afloop van de informatiebijeenkomst heb ik een tweede vragenlijst uitgedeeld. Hierin werd gevraagd naar de manier van informatie ontvangen over de opvoeding van het kind. Veel ouders gaven het aan prettig te vinden om van de leerkracht informatie te krijgen over de manier van opvoeden. Daarnaast vinden ouders het prettig om via internet informatie te vinden over de opvoeding. Ouders zouden het minst snel zich inschrijven voor een opvoedcursus.

Als wij kijken naar de theorie dan vertelt deze ons dat school en gezin steeds meer verweven zijn geraakt. Was vroeger de school alleen verantwoordelijk voor de leerprestaties, tegenwoordig werkt de school ook aan de opvoeding van het kind. Daarnaast verwachten scholen ook dat er thuis wordt gewerkt aan de leerprestaties. Omdat de school tegenwoordig ook een opvoedende taak heeft is het logisch verklaarbaar dat ouders het prettig vinden om via de leerkracht informatie te ontvangen over de opvoeding van hun kind. Ouders zien de leerkracht als onderwijskundige maar ook als pedagoog.

De mensen die de informatiebijeenkomst hebben bijgewoond hebben na twee weken via de mail de laatste vragenlijst ontvangen. Van de vijf uitgedeelde vragenlijsten heb ik er twee ingevuld terug gekregen. Eén daarvan heeft de tips toegepast en zelfs in zo' n korte periode een verandering in het gedrag van het kind kunnen waarnemen. De andere ingevulde vragenlijst liet zien dat de ouder al veel van de tips toepaste thuis en dus geen nieuwe ideeën heeft toegepast.

Na het ontvangen van de laatste ingevulde vragenlijsten ben ik ook bij de leerkrachten van deze leerlingen langs geweest met de vraag of zij een verandering ervaren in het gedrag. De leerkrachten gaven aan geen verandering te hebben kunnen waarnemen. Dit is te verklaren door de korte periode. De reacties van leerkrachten zijn ingewonnen drie weken na het geven van de informatiebijeenkomst. Wanneer ouders consequent de tips zouden toepassen en ik twee maanden later navraag zou doen dan is er een mogelijkheid dat de leerkrachten ook veranderingen ervaren. De inwerk periode is dan langer geweest.

Uit de reacties van ouders en de ingevulde evaluatie over de informatiebijeenkomst kan ik concluderen dat ouders zeer geïnteresseerd zijn in bijeenkomsten over opvoeding georganiseerd op school en gegeven door de leerkrachten. Ouders vinden het prettig om via de leerkracht tips te mogen ontvangen over de opvoeding. De informatie werd als duidelijk ervaren en ouders geven aan er ook iets aan gehad te hebben. Als deze bijeenkomsten nog meer publiciteit zouden ontvangen denk ik dat er een groter aantal ouders op bezoek zal komen. Dit door mond – op – mondreclame via ouders die al eerder een bijeenkomst hebben bijgewoond en tips hebben mogen ontvangen.

Kortom, ouders op De Barkentijn locatie Hoensbroeksingel geven allemaal de voorkeur voor een autoritatieve opvoedstijl. Hierbij hou ik er rekening mee dat er een aantal ouders is geweest die de vragenlijst sociaal wenselijk heeft ingevuld.

Daarnaast komt duidelijk naar voren dat ouders ook graag in contact staan met de leerkracht over de opvoeding van hun kind. Dit bevestigt het stukje theorie over de ouders en school die met elkaar verweven zijn zowel op leerprestaties als opvoeding betreft.

Het is moeilijk om in een periode van drie weken veranderingen in het gedrag van de leerlingen te ervaren binnen de onderwijs leersituatie. Hiervoor zou er een langere

periode, van minimaal twee maanden consequent met de tips gewerkt moeten worden.

Hoofdstuk 6

Evaluatie onderzoek

In dit laatste hoofdstuk zal ik aanbevelingen geven aan andere scholen, leerkrachten en ouders. Daarnaast zal ik het onderzoek evalueren. Ik zal mijn ervaringen delen en vertellen wat ik van dit onderzoek geleerd heb.

Aanbevelingen

Persoonlijk lijkt het mij als school zeer handig om te weten aan wat voor opvoedstijl ouders de voorkeur geven. Dit zou kunnen door alle ouders tijdens het inschrijven van de leerling op school de vragenlijst in te laten vullen die vraagt naar de opvoedstijlen. Op deze manier krijg je als school zijnde al een klein idee hoe het er thuis aan toe zal gaan. Het is belangrijk dat scholen beseffen dat tegenwoordig zowel de ouders als leerkrachten van invloed zijn op het onderwijsleerproces als de opvoeding. Ouders geven aan het prettig te vinden tips van leerkrachten te krijgen over de opvoeding. Zorg ervoor dat je hier als leerkracht voor open staat. Laat ouders merken dat je ook over de opvoeding mee wilt denken. Als de school ouderactiviteiten organiseert besteed dan ook eens aandacht aan de opvoeding van het kind. Laat ouders samen praten over de moeilijkheden in de opvoeding en samen oplossingen bedenken. Betrek hierbij de kennis van de leerkracht, gebruik theorie maar maak ook gebruik van internet. Ga op zoek naar internetsites die speciaal voor ouders zijn ontwikkeld die zich richten op verschillende aspecten van de opvoeding. In de literatuurlijst is een aantal sites terug te vinden die speciaal voor ouders zijn. Wanneer je als school merkt dat de opvoeding van het kind niet soepel verloopt hou dan rekening met de ouder – en kindfactoren. Het zijn niet alleen de ouders die het ‘verkeerd’ doen. Ook het kind heeft bepaalde factoren die het opvoeden lastig kan maken.

Het doen van het onderzoek zelf is mij erg meegevallen. Het bedenken van een onderwerp waar je onderzoek naar wilt doen vond ik lastiger. Het lijkt mij persoonlijk makkelijker een onderwerp te kiezen nadat je een aantal modules binnen de RT of GL route hebt gevolgd. Nadat ik het onderwerp had gekozen kon ik makkelijk mijn theorie onderzoek doen. Er is redelijk wat geschreven over opvoedstijlen en gedragingen van kinderen die daarop betrekking hebben. Het theorie gedeelte heeft

een duidelijke opbouw gekregen. Vooraf was voor mij zeer duidelijk wat ik in het theorie gedeelte wilde beschrijven, waardoor dat hoofdstuk snel vorm heeft gekregen.

Na het doen van het theorie onderzoek is de bestaande hoofdvraag veranderd. Ik werd door het theorie onderzoek zeer geïnteresseerd in de opvoedstijlen die op De Barkentijn voorkomen. Daarom heb ik mijn onderzoek gericht op De Barkentijn locatie Hoensbroeksingel. Hier ben ik gaan uitzoeken welke opvoedstijlen er voorkomen en welke problemen er door de ouders worden ervaren tijdens de opvoeding. Daarnaast heb ik een informatiebijeenkomst georganiseerd die zich richt op de opvoeding. Hier heb ik vooral gelet op de interesse voor een dergelijke bijeenkomst en heb ik onderzocht hoe ouders graag informatie ontvangen over de opvoeding van hun kind.

Na afloop van dit onderzoek ben ik er achter gekomen dat het niet alleen de ouders zijn die het kind vormen. Wanneer ouders problemen ervaren in de opvoeding van het kind, zijn er ook de kindfactoren die een grote rol spelen. Het zijn dus niet alleen de ouders die aangewezen moeten worden, er moet ook gekeken worden naar het kind. Wat voor een temperament heeft het kind. Denk ook aan het opvoedverleden van de ouders. Hoe zijn de ouders vroeger opgevoed en wat voor een kader nemen zij mee waar vanuit de ouders nu opvoeden.

Persoonlijk ben ik van mening dat het doen van een onderzoek in één studiejaar best heftig is. In een korte periode moet er heel veel gebeuren. Ik denk dat de druk was verminderd als het onderzoek in duo's uitgevoerd kon worden. Zo kun je taken verdelen en kun je elkaar mogelijk ontzien. Het bijelkaar komen in groepjes met 'critical friends' heb ik niet als zinvol ervaren. De meeste feedback heb ik steeds ontvangen van de begeleider en niet van de 'critical friends' Het werken in groepjes met 'critical friends' is nuttig als het groepje zo is samengesteld dat iedereen elkaar optrekt. In mijn groepje was dit niet het geval. Naar mijn mening hing er een afwachtende houding.

Kijkend naar mijn eigen handelen denk ik dat ik langzaam opgang ben gekomen. Eenmaal bezig met het stuk verliep het vlot en soepel. Theorie heb ik makkelijk kunnen vinden en kunnen verwerken.

Daarnaast verliep het contact tussen mij en de school waarop het onderzoek plaatsvond soepel. Ik heb veel vrijheid gekregen om het onderzoek uit te voeren en er waren een hoop enthousiaste reacties over de bijeenkomst die ik zelf heb vorm gegeven. Ik heb wel ervaren dat het werken met ouders best lastig is. Voor mijn onderzoek ben ik zeer afhankelijk geweest van de respons van ouders. Dit is een risicofactor geweest in mijn onderzoek. Ik verwachtte van de ouders dat zij de vragenlijst zouden invullen en weer inleveren. Je hoopt op een groot aantal reacties maar dit kan tegen vallen. Als dat het geval zou zijn dan zou het onderzoek dus halverwege een andere wending moeten krijgen. Persoonlijk zal ik niet meer zo snel voor een onderzoek kiezen waarin ik afhankelijk ben van de ouders.

Het doen van onderzoek spreekt mij zeer aan, persoonlijk vond ik de tijdsdruk iets te groot. Het onderzoek had nog uitgebreider gekund als de periode langer was geweest. Het doen van onderzoek verspreid over twee collegejaren is denk ik beter te behappen. Ik heb het onderzoek als zeer leerzaam ervaren en mijn mening over opvoeding is in zekere zin bijgesteld. Ik blijf van mening dat stimulerende ouders nodig zijn om het beste uit een kind te halen. Ouders mogen het kind van mij flink 'achter de broek aan zitten'. Daarentegen heb ik wel begrepen dat het kind ook een grote invloed uitoefent op de manier van opvoeden van ouders. Daarnaast is het model dat ouders mee hebben gekregen vanuit hun eigen kindertijd zeer belangrijk. Ouders voeden op aan de hand van het kader waarin zij zelf opgevoed zijn.

Als ik kijk naar het competentieprofiel van Fontys OSO voor de RT'er kan ik zeggen dat ik met dit onderzoek mij heb ontwikkeld in het competent samenwerken met de omgeving van de school. Tijdens het uitvoeren van dit onderzoek maar vooral tijdens het houden van de informatiebijeenkomst ben ik in contact geraakt met ouders. Hierbij heb ik gebruik gemaakt van de informatie en deskundigheid van ouders als (mede) opvoeder. Ik heb de ouders als deskundige onderling aan het woord gelaten over de opvoeding van het kind. Zij hebben als ervaringsdeskundigen informatie aan mij en de mede ouders gegeven.

Daarnaast heb ik mij tijdens deze bijeenkomst betrokken op kunnen stellen en op de momenten dat het nodig was heb ik afstand kunnen nemen. Ook heb ik duidelijk aan kunnen geven tot waar de school hulp kan bieden en vanaf welk moment externe deskundigheid ingeschakeld moet worden.

Kortom met de onderzoek heb ik voor het grootste gedeelte gewerkt aan het competent samenwerken met de omgeving van de school. Hierbij heb ik vooral gebruik gemaakt van de deskundigheid van de ouders.

Literatuurlijst

Boeken

Beemen, L van. (2006). *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen: Wolters Noordhoff

Loggem, D van. Autar, K. (2002). *Ouders tussen opvoeding en onderwijs*. Amsterdam: SWP

Onderwijsraad. (2005). *Sociale vorming en sociale netwerken in het onderwijs*. Drukkerij Artoos.

Tijdschriften

Wildeboer, T. Franke, R. Waar komt inclusief denken vandaan? *Tijdschrift voor Inclusief onderwijs*, 2006

Internet

<http://www.supernanny.co.uk/> (geraadpleegd op 26-02-2011)

<http://www.jmouders.nl/> (geraadpleegd op 27-02-2011)

<http://www.meerrotterdamrijnmond.nl/> (geraadpleegd op 07-03-2011)

<http://www.flexusjeugdplein.nl/> (geraadpleegd op 07-03-2011)

<http://www.rotterdamsoudernetwerk.nl> (geraadpleegd op 07-03-2011)

<http://www.steunpuntadhd.nl/adhd-in-het-gezin/opvoeden-moetkan-je-leren/regels-en-structuur> (geraadpleegd op 27-12-2010)

<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/vragen-en-antwoorden/wat-is-het-project-weer-samen-naar-school-wsns.html> (geraadpleegd op 20-02-2011)